

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת וירא תשע"ב

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו (י"ח - ב')

מסופר: הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א הגיע פעם ללבוב, ונכנס לביתו של אחד העשירים וביקש אכסניה, לא הכירו העשיר וסירב להכניסו לביתו, הלך רבי לוי יצחק למלמד עני, והלה קבלו בשמחה. חלפו מספר שעות והשמועה התפשטה בעיר: רבה של בארדיטשוב הגיע, והמונים התחילו לצבוא על ביתו של המלמד, הגיע גם העשיר הנ"ל, נכנס לרבי לוי יצחק לבקש סליחה מהרבי, וטען שלא הכירו, ודרש שכעת יחליף הרבי את האכסניה ויבוא אליו לביתו לפי כבודו. סירב רבי לוי יצחק ואמר: מה היה ההבדל בין אברהם אבינו ללוט, שניהם קיבלו אורחים לביתם, ועל אברהם כתוב שהיה מכניס אורחים, ועל לוט לא, ומדוע? כי לוט ראה מלאכים וקיבלם לביתו, הרי זה קבלת פני מלאכים ולא הכנסת אורחים, ואילו אברהם אבינו ראה שלושה אנשים, נראים כעניים מרודים מכוסים באבק דרכים, וירץ לקראתם – וזוהי הכנסת אורחים לשמה.

ואדני זקן (י"ח - ב')

וקשה, האם פקפקה שרה אמנו ביכולתו של הקב"ה, שאמרה "ואדני זקן", הרי גם היא היתה זקנה, וי"ל דאיתא במדרש על הפסוק (פרשת לך ט"ו א') "אל תירא אברהם וגו' שכך הרבה מאד", שהצדיקים מורישים את זכויותיהם לבניהם, ולכן שרה שלא היו לה בנים ציפתה לנס אע"פ שהיא זקנה, אלא שחששה שמה אברהם שיש לו בנים לא יזכה בנס, מחשש שינכו לו מזכויותיו, ולא יהיה לו מה להנחיל לדורות הבאים, לפיכך אמרה "ואדני זקן" ואינו רוצה בניסים.

(הרה"ק רמ"י מאוטרובצה זיע"א)

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' (י"ח - ט')

אחד התפקידים של היהודי בעוה"ז, הוא לחנך את בניו ובני ביתו שישמרו דרך ה' ומצוותיו, ללמדם המותר והאסור, ולהשגיח עליהם ולהוכיחם ולהשיבם למוטב. וכל העושה כן חביב הוא לפני המקום ב"ה. וזה שאמר הש"ת "כי ידעתיו" – לשון אהבה וחיבה הוא, וזאת משום "אשר יצוה את בניו" וגו' ומחנכם לתורה ומצוות.

(כ"ק אדמו"ר זיע"א)

זעקת סדם ועמרה כי רבה חטאתם כי כבדה (י"ח - כ')

איש ישר החי חיים ישרים וצנועים, יצעק גם על עוול קטן הנעשה נגדו, אבל מי שבעצמו הוא חמסן ושוודד, לא יצעק אלא על פשע יוצא מן הכלל, שאפילו לגביו הוא פשע, וז"ש "זעקת סדם ועמורה כי רבה" אם גם אנשי סדם צועקים, ראייה מכאן כי חטאתם כבדה מאד.

(המגיד מדובנא זיע"א)

כי ביצחק יקרא לך זרע (כ"א - י"ב)

שרה רצתה לגרש את ישמעאל, כדי שלא ישפיע על יצחק וילמד מעשיו, ואברהם חשב להיפך, שיהיו יחדו כדי שיצחק ישפיע על ישמעאל לטובה, והשי"ת הכריע כי שרה צודקת, "כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה", כי יותר יש לחשוש שישמעאל ישפיע על יצחק מאשר להיפך.

(החפץ חיים זיע"א)

כי ביצחק יקרא לך זרע (כ"א - י"ב)

הנה יש הרבה צדיקים אשר כלפי חוץ נוהגים בקפדנות במידת הגבורה, אך כל כוונתם הוא להמתיק הדינים כי אם יש דין למטה אין דין למעלה, וכך ידוע שיצחק אבינו שהוא בבחינת גבורה, דוקא הוא יבוא בביאת המשיח וימליץ על בני ישראל, "פלגא עלי ופלגא עלך", אף שכל האבות לא אמרו כך להראות שגם הצדיקים האלו נוהגים כך רק כנגד השטן, וז"ש "כי ביצחק" דווקא אצל הצדיקים שהם בחינת גבורה "יקרא לך זרע" אפשר להוושע אצלם. ובזה אפשר גם לפרש "וזרחת לך יראי שמי", הצדיקים שהם בבחינת "יראי שמי" ועובדים את השי"ת בבחינת יראה, "וזרחת לך" אצלם אפשר להוושע.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

אלקים יראה לו השה לעולה בני (כ"ב - ח')

הר"ת של אלקים יראה לו השה הוא תיבת האיל, התורה הקדושה מרמזת בזה שנתנוצץ רוח"ק באברהם אבינו ע"ה, ורמז בדבריו ליצחק שהאיל יהיה לו לעולה תחתיו.

(הרה"ק מרוזין זיע"א)

ויקרא אליו מלאך ה' וגו' ויאמר אל תשלח ידך אל הנער וגו' (כ"ב - י"א - י"ב)

בשעת מחלוקת הגר"א מוילנא זיע"א על תלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א, רצו לעשות חרם כנגד כל תלמידי הבעש"ט ומאמרם, וכן עשו בכתב בכל מיני תוקף אשר חתמו עליו חכמי וילנא, עד שבאו אל הגאון ר' זלמן אשר היה הראשון והחשוב מתלמידי הגר"א, והם סמכו כי בוודאי יחתום עמם, אך כאשר באו אליו השיב כי לא יחתום על החרם, נבהלו ושאלו מה זאת? אם רבינו הגר"א מסכים איך הוא לא יסכים, והיכן מורא רבך כמורא שמים? השיב להם בשאלה: למה בעקדת יצחק כתיב "והאלקים נסה" וגו' ואח"כ כתיב "ויקרא אליו מלאך ה' וגו', ולא ידעו להשיב, המתין שעה אחת עד שאמרו שהוא יפרש להם הדבר. אז השיב, כי מתחלה כאשר נאמרה העקדה, שהיא הריגת נפש אין רשות לשמוע ממלאך, כי פיקוח נפש דוחה שבת, וצריך עדים והתראה וסנהדרין עם דרישה וחקירה וכו', אך שלא להרוג, היה נאמן לומר גם המלאך. והנה מהגמרא (פסחים נ"ב) מוכח שחרם נחשב כהריגה, א"כ אין מלאך נאמן על זה, רק מפי השי"ת בלבד. ומה שאמרתם אם דומה לך הרב כמלאך ה' צבאות וכו' (מועד קטן י"ז), אך לא יותר ממלאך ה' צבאות, ולהריגה אין סומכין גם על מלאך אם לא מפי ה' לבדו אשמע דבר זה, וכאשר הגיעו דברים אלו להגר"א זצ"ל, נתבטל כל הענין החרם.

פניני השבת

סעודת דמהימנותא

סעודות השבת נקראות "סעודת דמהימנותא", מפני שעל ידי סעודות אלה זוכים לאמונה בה'.

(חידושי הרי"ם זיע"א)